

SAMETINGET

SÁMEDIGGI SÁMEDIGGE SAEMIEDIGKIE

- ▶ **SYNLIGGÖR** SAMERNA SOM URFOLK
- ▶ **FÖRVALTAR** SAMISKA VÄRDEN
- ▶ **VERKAR** FÖR HÅLLBARA SAMISKA NÄRINGAR
- ▶ **BIDRAR** TILL ÖKAD SAMISK MEDVERKAN I SAMHÄLLSLIVET
- ▶ **TILLFÖR** DET SAMISKA PERSPEKTIVET
- ▶ **VÄRNAR** DET SAMISKA SPRÅKET
- ▶ **BERÖR** ALLA SAMER

Sámediggi
Sámedigge
Saemiedigkie
Sametinget

” Sametinget är både ett folkvalt organ och en statlig myndighet.

► OM SAMETINGET

Vår främsta uppgift är att bevaka frågor som rör det samiska folket och verka för en levande samisk kultur.

Sametinget i Sverige är både ett folkvalt parlament och en förvaltningsmyndighet under regeringen. Än så länge innebär inte Sametinget något samiskt självstyre utan fungerar som en expertmyndighet och ett rådgivande organ.

Sametinget har huvudkontor i Kiruna och lokalkontor i Jokkmokk, Tärnaby och Östersund, där tjänstemännen arbetar. Sametingets 31 folkvalda ledamöter träffas till plenum tre gånger per år. Plenum utser styrelse som utser kanslichef för myndigheten. Plenum väljer ett presidium, ett flertal nämnder och ett ungdomsråd. Plenum utser även ledamöterna i Sameskolstyrelsen.

➤ SAMETINGETS HUVUDSAKLIGA UPPGIFTER

Sametinget är förvaltningsmyndighet inom rennäringens område och för samisk kultur (*förordning SFS 2009:1395 med instruktion för Sametinget*).

Vi har en bred och omfattande verksamhet som rör bland annat samiskt näringsliv, rennäring samhällsplanering, miljö och klimat, språklig rådgivning och revitalisering, litteratur, traditionell kunskap och internationella urfolksfrågor.

Vi betalar ut rovdjursersättningar, prisstöd, kulturbidrag och korttidsstudiebidrag. Tillsammans med länsstyrelsen i Stockholm följer vi upp hur minoritetsreformen genomförs. Vi ska informera om samiska förhållanden.

➤ SAMER - ETT URFOLK

FN:s definition av urfolk handlar inte om "vem som var här först". Den utgår från att folket som bodde i området vid tiden för fastställandet av riksgränser, har speciella kulturella särdrag och att sociala, ekonomiska, kulturella och politiska institutioner helt eller delvis finns kvar.

Samernas ställning som urfolk har bekräftats av Sveriges riksdag. Samerna är dessutom omnämnda som ett eget folk i Sveriges grundlag. Det har betydelse eftersom ett folk har politiska rättigheter.

➤ SAMETINGSSVALET

Sametingslagen (SFS 1992:1433) definierar Sametingets uppgifter och reglerar hur valet till Sametinget går till.

Det är det samiska folket som väljer sina politiska företrädare (sametingsledamöterna). För att rösta i sametingsvalet måste man upptas i Sametingets röstlängd. Mer om vad som gäller och ansökningsblanketter finns på vår hemsida.

FAKTA:

URFOLKS-DEKLARATIONEN

2007 antog FN en urfolksdeklaration som erkänner urfolkens rätt till självbestämmande samt rätt att äga, bruka och kontrollera land och naturresurser. FN:s världskonferens för urfolk antog 2014 en resolution om hur urfolksdeklarationen bör implementeras i medlemsstaterna. Deklarationen är inte juridiskt bindande men Sverige deltog aktivt för att ta fram den.

FOLKRÄTT

Rätten till självbestämmande uttrycks bland annat i FN-stadgan och består av en generell politisk princip, en del som uttrycks i internationellsedvanerätt och en del som följer av internationellt bindande konventioner. Även Europarådet har en ramkonvention om skydd för nationella minoriteter och minoritetsspråk.

RÄTT TILL SAMRÅD

De internationella konventioner som Sverige undertecknat ger etniska, religiösa och språkliga minoriteter rätt till samråd i frågor om språk, kulturliv och traditionella näringar. Samråd som genomförs på rätt sätt är en förutsättning för att minoriteters rättigheter ska förverkligas och ger möjlighet till bättre lösningar även för majoriteten.

FÖRMINSKA ORÄTTVISOR

I ett demokratiskt styrelseskick bestämmer majoriteten. Minoriteter har små möjligheter att nå fram i demokratiska församlingar. Positiv särbehandling används för att minska orättvisor mellan folkgrupper och för att bevara språk, traditioner och kulturer som annars riskerar att försvinna. Mångfald berikar och är inte ett hot.

SÁPMI kallas det traditionella markområde som samer brukat i tusentals år. Sápmi syftar också på folket, den samiska gemenskapen. Samerna fanns i Skandinavien innan nationsgränserna drogs upp.

”1993 invigs Sametinget i Sverige.

- 1751** Gränsöverenskommelsen mellan Sverige och Norge innehåller den så kallade Lappkodicillen.
- 1873** Odlinggränsen beslutas. Mark ovanför gränsen ska enbart brukas av samerna och deras renar.
- 1886** Den första renbeteslagen träder i kraft.
- 1904** Samerna börjar organisera sig.
- 1917** Det första samiska stormötet över landgränserna äger rum den 6 februari i Trondheim.
- 1945** Same Ätnam bildas.
- 1950** Svenska samernas riksförbund (SSR) bildas.
- 1956** Samerådet bildas.
- 1963** Undomsförbundet Sáminuorra bildas under SSR.
- 1971** Ny rennärlingslag. Lappväsendet med lappfogden avskaffas.
- 1977** Sveriges Riksdag fastslår att samerna är ett ursprungsfolk i Sverige.
- 1993** Sametinget i Sverige invigs.
- 2000** Sametingens samarbetsorganisation Samiskt parlamentariskt råd (SPR) bildas.
- 2007** FN antar urfolksdeklarationen (UNDRIP).
- 2011** Samerna omnämns som ett eget folk i Sveriges grundlag.

KONTAKTUPPGIFTER SAMETINGETS KANSLI:

Sámediggi
Box 90
981 22 Giron/Kiruna

Besöksadress:
Adolf Hedinsvägen 58
Växel: 0980-780 30 Fax: 0980-780 31

Sámedigge Jáhkámáhkke/ Jokkmokk
Besöksadress:
Lärargatan 2

Saemedigkie Dearná/ Tärnaby
Besöksadress:
Industrivägen 14

Saemedigkie Staare/ Östersund
Besöksadress:
Köpmangatan 58

kansli@sametinget.se
www.sametinget.se
www.samer.se